

Тема: **„Рециклирана мода – бижута от метал“**

Яна Ст. Василева
департамент „Дизайн“
програма „Мода“, НБУ

Резюме: Настоящата статия има за цел да разгледа творчеството на няколко съвременни модни дизайнери, работещи в областта на рециклираната мода. Обект на изследване са накити и бижута и създадени от рециклирани метални отпадъци: метални капси, хардуерни части, капачки от безалкохолни напитки, развалени ципове, кенове, болтове, верижки и др.

Ключови думи: бижута, дизайн, еко мода, накити, рециклиране, рециклирана мода

Един от основните проблеми на човечеството в последните десетилетия е замърсяването на околната среда и прогресивното нарушаване на баланса в природата. Учени от цял свят се опитват да намерят решение на тези проблеми и усилено работят в тази посока. Рециклирането на битовите и промишлените отпадъци се практикува в повечето европейски държави и стриктно се съблюдава от природозащитните неправителствени организации. Спазването на определени екологични норми дава добри резултати, но учените са песимисти – прогресивното замърсяване на околната среда от човешката дейност е довело до загуба на цели биологични видове и застарява екологичното равновесие на планетата.

Рециклирането е многостранен процес, който има различни направления и може да предотврати разхищаването на хиляди тонове материали и енергия. Конкретен пример за това е добива на алуминий, който намира различни приложения в производството. Най-големият екологичен проблем при добиването на алуминий е голямото потребление на електроенергия, което изисква производственият процес. За разлика от много други преработваеми материали, алуминият може да се рециклира многократно. Модните дизайнери са намерили начин да рециклират тази суровина на сто процента, без да замърсяват природата по какъвто и да било начин.

Дизайнерът Yoav Kotik е създал собствена колекция „Kotik“, съставена от бижута, изработени от рециклирани алуминиеви капачки от бира и безалкохолни напитки. Авторът е завършил художественото си образование в „Bazalel Academy of Art and Design“ в Йерусалим. По време на своето следване е изучавал скулптура и приложни изкуства, което изключително му помага в изработката на металните бижута. Асортиментът е много богат: пръстени, гривни, обеци, колиета, гerdани, брошки, ръкавели и други украшения. (ил. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)

ил. 1

ил. 2

ил. 3

ил. 4

ил. 5

ил. 6

ил. 7

В ръцете на талантливия дизайнер безличните метални капачки придобиват съвсем нов живот. Те се превръщат в разнообразни накити и аксесоари, които завладяват въображението и впечатляват със своята оригиналност. Уникалните бижута са свидетелство за разнообразните възможности за приложение на металните отпадъци в модата и дават поле за изява на креативната творческа мисъл.

Артикулите на фирмата „Escama studio“ са отличен пример за рециклирана мода. Всички артикули на марката са изработени от капачките на металните опаковки – кенове на безалкохолни напитки. Фирмата предлага уникални дамски чанти и бижута, изработени чрез сплитането на металните частици в необходимата форма. Изработката се извършва в Бразилия, където се преработват металните кенове. Процедурата е следната: представители на фирмата изкупуват от предприятия за рециклиране металните капачки, след което те се транспортират до цеховете на фирмата. Там служителите измиват и подсушават суровината. След извършването на тези подготвителни операции работниците започват да създават чантите. По този начин алуминиевите отпадъци се рециклират на сто процента. Готовата продукция се пакетира и изнася в САЩ. (ил. 8, 9, 10, 11)

ил. 8

ил. 9

ил. 10

ил. 11

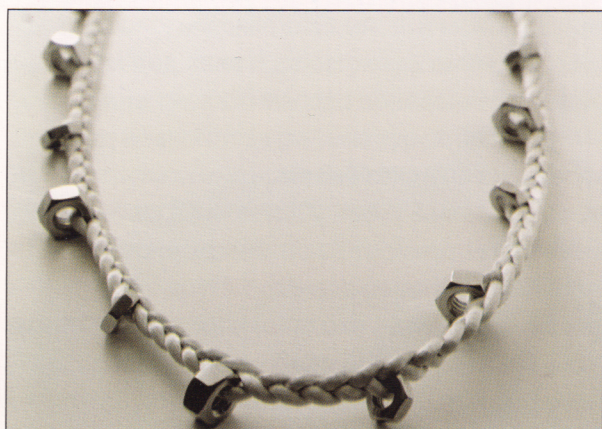
Бижутата на дизайнерката Erica Corte, родена и израснала в Буенос Айрес, Аржентина, също се причисляват към изделията на рециклираната мода. Авторката пораснала със страстта към конете на баща си. Като малка тя се възхищавала от неговата сръчност при изработката на украшения за любимите животни и често му помагала в тяхната изработка. Към момента художничката живее и работи в Ню Йорк, където има възможността да експонира своите накити от метал. В своята колекция младата дама е вложила прости хардуерни метални части в изработката на изящни произведения на бижутерското изкуство. (ил. 12, 13, 14, 15)

ил. 12

ил. 13

ил. 14

ил. 15

Съвременните модни дизайнери, загрижени за опазването на околната среда, реагират на необходимостта да се опазва природата, като търсят алтернативни ресурси за изработката на своите произведения. Употребата на нестандартни рециклируеми материали при проектирането на бижута и аксесоари е все по-често срещана практика. Дизайнери от цял свят се надпреварват да експериментират с отпадъчни метални части, като ги претворяват в необикновени накити. Чрез своите уникални произведения художниците апелират за запазване на околната среда и ангажират вниманието на аудиторията върху проблемите, свързани с рециклирането и преработката на отпадъци.

Библиография

1. <http://www.kotik-design.com/>
2. <http://escamastudio.com/>
3. <http://www.ericacorteatelier.com>
4. Sass Brown, *Eco fashion*, Laurence King Publishers, 2010, ISBN 978 185 669 91 3.
5. Sandy Black, *Eco-Chic: The Fashion Paradox*, ISBN13: 978 1 906155 09 4, Black Dog Publishing Ltd 2010152.
6. Christine Anna Bierhals, *Green designed: Fashion: Couture. Prêt-à-porter. Street Wear. Casual*, ISBN: 3899861035, Avedition, 2009.